

4de VERGADERING. — 6 DECEMBER 1888.

Behandeling van de wetsontwerpen nos. 22, 37, 54, 27, 23 en 28.

4de VERGADERING.

VERGADERING VAN DONDERDAG 6 DECEMBER 1888.

(GEOPEND TE 2 UREN.)

Ingekomen: 1°. een bericht van een lid, verhinderd de vergadering bij te wonen; 2°. een wetsontwerp. — Mededeeling van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, over eene aanvaring op de Zuiderzee tusschen de beide veerbooten. — Behandeling en aanneming van verscheidene wetsontwerpen.

Voorzitter: de heer **Schimmelpenninck van der Oye**.

Tegenwoordig, met den Voorzitter, 41 leden, te weten de heeren:

Van Roijen, Van Tienhoven, Thooft, Six, Pijnappel, Prins, Van Lier, Henri Smits, Van Akerlaken, Blijdenstein, Van Nagell van Ampsen, Van der Breggen, Smits, Alberda van Ekenstein, Hengst, Van Nispen, Breuning, Van Swinderen, Coenen, De Vos van Steenwijk, Blussé, Van der Goes van Dirxland, Verheijen, Van Welderen Rengers, Welt, Viruly, Bultman, Moolenburgh, Van Naamen van Eemnes, Muller, Fransen van de Putte, Insinger, Melvil van Lynden, Vlieland Hein, Regout, Van Zuylen van Nyevelt, Van Gennep, Huydecoper van Maarsseveen, Smits van Oijen en Stork;

en de heeren Ministers van Justitie en van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

De notulen van het verhandelde in de vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

De **Voorzitter** deelt mede dat zijn ingekomen:

1°. een schriftelijk bericht van den heer De Bruyn dat hij wegens familie-omstandigheden heden niet tegenwoordig kan zijn.

Dit bericht wordt voor kennisgeving aangenomen.

2°. van de Tweede Kamer een ontwerp van wet tot definitieve vaststelling der koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor 1889.

Dit wetsontwerp zal worden verzonden naar de afdeelingen.

De **Voorzitter**: Ik geef het woord aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, die het gevraagd heeft.

De heer **Havelaar**, *Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid*: Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het woord gevraagd tot het doen van eene mededeeling ter geruststelling der leden.

Er heeft gisteren eene aanvaring plaats gehad van de veerbooten tusschen Enkhuizen en Stavoren, waarbij de *Friesland* gezonken en de *Holland* zwaar beschadigd is. De aanvaring heeft plaats gehad 1800 meter ten noorden de Hofstede in diep water. Persoonlijke ongelukken zijn niet te betreuren; alle reizigers zoowel als de bemanningen zijn gered en door de *Holland* in Enkhuizen binnengebracht. Er is orde op gesteld om het wrak te verlichten, daar het anders gevaar zou kunnen opleveren voor schepen.

Hedenmorgen zijn twee leden van den Raad van toezicht naar Enkhuizen gegaan om een nader onderzoek in te stellen en te trachten zoo spoedig mogelijk in den dienst te voorzien, die echter tijdelijk gestaakt is.

De heer **Fransen van de Putte**: Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de Regeering voor de gedane mededeeling. Ik wensch daarbij te vragen of de Regeering, wanneer zij de noodige rapporten heeft ontvangen, te zijner tijd aan de Kamer mededeeling zou willen doen van de oorzaken, welke tot deze ramp hebben geleid en de gevolgen die er uit zijn voortgevloeid.

De heer **Havelaar**, *Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid*: Mijnheer de Voorzitter! Volgens de berichten, die ik heb ontvangen — en dit zijn nog alleen telegraphische — is de ramp alleen te wijten aan de buitengewoon zware mist.

Ik ben echter volkomen bereid om, zoodra ik nadere, volledige inlichtingen heb ontvangen, daarvan aan de Kamer mededeeling te doen.

De **Voorzitter**: Ik dank den heer Minister voor de gedane mededeeling.

Aan de orde is de behandeling van de volgende wetsontwerpen:

I. NATURALISATIE VAN:

EBERHARD WILHELM FELGER, CHRISTIAN JOSEF MARIA EUSTATIUS LESMEISTER, NICOLAUS HEINZELMANN, FRERICH MEYERDIRCK, BERNARD CLEMENS ENGBERDING, CARL HUBERT LANGEMEYER, JOHANN JACOB ADOLPH SÖHNLEIN, GERHARD HEINRICH OSTERMANN. (22)

MAX SCHOENFELD, BENJAMIN TIEFENTHAHL, HERMANN HEINRICH KÜSTER, HERMANN HEINRICH LAMMERDING, BERNARD KLOSTERMANN, BENJAMIN JOSEPH JEAN ANTOINE DESCHAUX, ALEXANDER FERDINAND MEIJRING, JOHANN HEINRICH WOLKEN. (37)

HUBERT FRANZ JOSEPH SCHAFFRATH, JOHANN HÖMMEN, BERNHARD WILHELM HOLTSMANN, HERBERT STROINK, JEAN ROUVROYE, HEINRICH JOSEPH WEHMEIJER, CARL LORAS BRAUTIGAM, JAKOB FRIEDRICH ABRAHAM MAYER. (54)

II. AANWIJZING VAN DE RIJKSWERKINRICHTING VEENHUIZEN N°. 1 VOOR RIJKSWERKINRICHTING VOOR MANNEN EN VESTIGING VAN DE RIJKSWERKINRICHTING VOOR VROUWEN IN DE GEMEENTE OEGSTGEEST. (27)

III. ONTEIGENING VOOR DE VERBREEDING VAN DE NOORDZIJDE VAN DEN OOSTELIJKEN INGANG VAN DE BARREVOETESTEEG TE HAARLEM. (23)

IV. BEKRACHTIGING EENER PROVINCIALE HEFFING IN GRONINGEN. (28)

V. BEKRACHTIGING EENER PROVINCIALE HEFFING IN ZUIDHOLLAND. (29)

Deze *wetsontwerpen* worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

VI. BEKRACHTIGING EENER PROVINCIALE HEFFING IN ZUIDHOLLAND. (32)

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Moolenburgh**: Mijnheer de Voorzitter! Ik wensch eene kleine opmerking te maken naar aanleiding van hetgeen bij de behandeling van dit wetsontwerp aan de overzijde van het Binnenhof is geschied. Dit zal evenwel geenen invloed op mijne uit te brengen stem hebben.

Er is in het Verslag van de Tweede Kamer gevraagd, waarom voor een jager met zijn paard f 0,10 wordt geheven, terwijl voor een persoon f 0,02 en voor een paard f 0,05, te zamen dus f 0,07 wordt gevorderd. Strekt dit verschil van f 0,03 soms ter vergoeding van het gebruik van het vaarwater door het gejaagde vaartuig?

Het Verslag was een eindverslag, en daarop is geen schriftelijk antwoord van de Regeering gegeven. Bij de openbare beraadslaging over het wetsontwerp echter verklaarde de Minister van Binnenlandsche Zaken, dat die drie centen meer niet worden geëischt voor het gebruik van het vaarwater, maar omdat een schuitenjager gewoonlijk meer haast heeft dan een gewoon ruiter en dus eene spoedige bediening eischt.

Nu is mijne opmerking deze. Moet in het reglement, dat zegt dat een jager met zijn paard 10 cent betaalt, niet worden bijgevoegd, dat deze een schuit moet jagen? Dit is de bedoeling geweest van de Provinciale Staten bij de vaststelling van het reglement. Zooals nu de zaak daar ligt, is de uitlegging in tegenspraak met het besluit tot de heffing.

Ik wil wel aannemen, dat een schuitenvoerder haast heeft en dat hij daarom iets meer moet betalen, maar geldt dit ook voor een jager, die geene schuit achter zich heeft, die bijv. eene schuit heeft weggebracht? Moet deze ook 10 cent betalen? Men zou kunnen meenen, dat een jager zonder schuit ook haast heeft, omdat hij eene andere schuit moet halen. Op deze wijze is de meerdere haast van dezen laatste en ook de hogere heffing te zijnen aanzien te verklaren.

Ik heb deze opmerking willen maken, ofschoon ze mij niet er toe leiden zal het wetsontwerp te verwerpen of daarover hoofdelijke stemming te vragen.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het *wetsontwerp* wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

VII. BEKRACHTIGING EENER PROVINCIALE HEFFING IN FRIESLAND. (41)

VIII. BEKRACHTIGING EENER PROVINCIALE HEFFING IN OVERIJSSSEL. (47)

IX. WIJZIGING VAN HET VIDE HOOFDSTUK DER STAATSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1887. (14)

X. BEKRACHTIGING VAN DEN ONDERHANDSCHEN VERKOOP VAN GROND TE ENSCHEDÉ AAN N. H. TER KUILE EN H. J. MORSMAN, FABRIKANTEN ALDAAR. (38)

XI. WIJZIGING VAN HOOFDSTUK VIIA DER STAATSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1887. (31)

XII. WIJZIGING VAN HOOFDSTUK VIIB DER STAATSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1887. (31)

XIII. BEKRACHTIGING EENER OVEREENKOMST MET DE STOOM-VAARTMAATSCHAPPIJ »ZEELAND". (21)

XIV. ONTEIGENING TEN BEHOEVE VAN EEN LOCAALSPORWEG VAN ENSCHEDÉ NAAR OLDENZAAL. (42)

Deze *wetsontwerpen* worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De vergadering wordt gesloten.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot verzekering van de toepassing van bij het Wetboek van Strafvordering toegelaten vrijheidsbeneming.

Bij het onderzoek van dit wetsontwerp in de afdeelingen bleek het, dat daartegen bij vele leden en op zeer verschillende gronden bezwaren bestonden.

Enige leden betwijfelden of er wel genoegzame aanleiding bestond om op grond van één arrest van den Hoogen Raad dit wetsontwerp in te dienen.

Andere leden hadden bezwaar tegen dit wetsontwerp, omdat, naar hun oordeel, hierdoor eene te groote bevoegdheid werd gegeven aan de ambtenaren van het openbaar ministerie met inbegrip van die bij de kantongerechten. Hun toch wordt als het ware een vrijbrief uitgereikt om iedere woning, waarin zij vermoeden, dat een verdachte zich kan ophouden, zelfs bij nacht binnen te dringen. Dit zal kunnen leiden tot de vrijheid om bij een ieder huiszoeking te doen zonder rechterlijk verlof.

Daartegenover stond het gevoelen van hen, die meenden, dat door dit wetsontwerp de executie van de strafvonnissen, vooral in uitgestrekte gemeenten, te zeer zal worden belemmerd en bijna onmogelijk zal worden. De burgemeester woont daar dikwijls ver af en zal niet altijd in staat zijn om zich dadelijk met den dienaar der openbare macht op weg te begeven om een veroordeelde te arresteeren. Ook van de wethouders is dit niet, misschien zelfs nog minder te verwachten. Zelfs al verleen de genoemde personen terstond de gevraagde hulp, dan is men niet zeker, dat men, bij de woning aankomende, den veroordeelde nog zal aantreffen. En het behoeft geen betoog, dat indien zulk eene vergeefsche reis eenige keeren zal zijn gemaakt, die uitkomst en op den eerbied voor de justitie en op de bereidvaardigheid van hen wier tegenwoordigheid vereischt wordt, een zeer ongunstigen invloed zal oefenen. Waarom, zoo vroeg men, de uitvoering van den last van het openbaar ministerie aan de tegenwoordigheid van een dezer personen gebonden?

Wanneer het ontwerp, gelijk velen daaruit meenen te moeten opmaken, op elke vrijheidsbeneming ziet in den uitgebreidsten zin en dus ook op aanhouding bij ontdekking op heeterdaad, dan schijnen de bezwaren daartegen nog grooter. Als de dienaar der openbare macht, die, volgens art. 39 Wetboek van Strafvordering, bij ontdekking op heeterdaad alles moet aanwenden om den dader in handen te krijgen, vóór de aanhouding eerst den last behoeft van den officier van justitie en daarna een der in het ontwerp genoemde personen moet halen om dien last te kunnen uitvoeren, dan zal in de meeste gevallen de dader zich inmiddels wel uit de voeten hebben gemaakt.

In het algemeen werd de vraag gedaan, waarom zoovele waarborgen worden gevorderd bij het binnentreden eener woning in de gevallen bij dit ontwerp bedoeld, wanneer in andere gevallen als regel alleen het vertoonen van den schriftelijken last voldoende wordt geacht, zooals b. v. bij art. 19 der wet van 2 Juni 1875, *Staatsblad* n°. 95 (toezicht op inrichtingen die gevaar, schade of hinder kunnen ver-